

Faktai apie MMR vakciną, skirtą 15 mėnesių amžiaus kūdikiams

Lithuanian translation of *The facts about the MMR vaccine
for babies aged 15 months*

Ižanga

Šiame informaciniame lapelyje pateikiami faktai apie MMR vakciną. Jeigu pageidaujate aptarti šią informaciją, prašom kreiptis į savo bendrosios praktikos gydytoją, apsilankiusį sveikatos priežiūros darbuotoją arba slaugytoją. Taip pat galite apsilankyti šiuose tinklapiuose:
www.mmrthefacts.nhs.uk
www.immunisation.nhs.uk
www.dhsspsni.gov.uk/phealth

Kas yra MMR?

MMR vakcina saugo jūsų vaiką nuo tymų (M), kiaulytės (M) ir raudonukės (R) – raidė skliaustuose yra ligos angliško pavadinimo pirmoji raidė. Jūsų vaikas turėtų būti paskiepytas MMR vakcina sulaukęs 15 mėnesių amžiaus, o vėliau dar kartą prieš pradedant lankyti mokyklą. Nuo 1988-ųjų, kai vaikai mūsų šalyje buvo pradėti skiepyti MMR vakcina, šiomis ligomis susirgusių vaikų skaičius tapo kaip niekad mažas.

Visos šios ligos – tymai, kiaulytė ir raudonukė – gali sukelti rimtų komplikacijų.

- Tymai gali sukelti įvairių formų ausų infekciją, kvėpavimo sistemos sutrikimų ir meningitą / encefalitą (smegenų uždegimą). 1 susirgimo atvejis iš 2500-5000 būna mirtinas.

- Kiaulytė gali sukelti klausos netekimą, kuris paprastai iš dalies arba visiškai atsistato, o vyresniems berniukams ir suaugusiems vyrams ištinsta sėklidės, jos būna skausmingos. Ši liga būdavo dažniausia vaikų virusinio meningito priežastis.
- Raudonukė taip pat gali sukelti smegenų uždegimą ir daryti poveikį kraujo limfos krešėjimui. Nėščiosioms ji gali sukelti persileidimą arba sunkių kūdikių sveikatos sutrikimų, pvz., aklumą, kurtumą, širdies ligas arba smegenų pažeidimą.

Svarbu turėti omenyje, kad kone kiekvienas MMR vakcina nepaskiepytas vaikas persirgs visomis trimis ligomis.

Ar MMR sukelia šalutinį poveikį?

Skiepai, kaip ir visi medikamentai, gali sukelti šalutinį poveikį. Dauguma šalutinio poveikio atvejų yra nežymūs ir trumpalaikiai, pvz., skiepijimo vietos paraudimas ir patinimas.

Skiepijant MMR, vienu metu įšvirkščiamos trys vakcinos. Šios vakcinos veikia skirtingu laiku. Praėjus maždaug savaitei – 10 dienų po paskiepijimo MMR vakcina, kai pradeda veikti vakcinos tymų sudedamoji dalis,

kai kurie vaikai pradeda karščiuoti, pasireiškia išbėrimas, panašus į tymus, vaikai netenka apetito.

Praėjus maždaug dviem savaitėms po paskiepijimo MMR, dėl vakcinės raudonukės sudedamosios dalies jūsų vaiką labai retais atvejais gali išberti nedidelėmis, mėlynės primenančiomis dėmelėmis. Paprastai šis išbėrimas išnyksta savaime, tačiau, pastebėję tokių dėmelių, parodykite jas gydytojui. Praėjus maždaug trimis savaitėmis, kai pradeda veikti vakcinės kiaulytės sudedamoji dalis, po paskiepijimo vaikas kartais gali susirgti lengva kiaulytės forma.

Tačiau retkarčiais vaikai išties blogai reaguoja į MMR vakciną. Maždaug 1 atveju iš 1000 vaikui užėina traukuliai dėl aukštos temperatūros, kurią sukelia vakcinės tymų sudedamoji dalis (žr. „Kaip gydyti karščiavimą“). Nėra įrodyta, kad tai sukeltų ilgalaikių

sutrikimų. Labiau tikėtina, kad tymais sergantį vaiką traukuliai dėl ligos ištiks penkis kartus dažniau.

Vakcinės taip pat gali sukelti alergines reakcijas. Jos pasitaiko labai retai, apytiksliai vienu iš pusės milijono skiepijimo atvejų. Nors alerginės reakcijos, kai jos ištinka, kelia nerimą, tinkamai gydant pagyjama greitai ir visiškai.

Yra duomenų, kad maždaug vienu skiepijimo atveju iš milijono susergama encefalitu (smegenų uždegimu). Ši galimybė ne didesnė nei galimybė bet kuriam vaikui susirgti encefalitu, nepasiskiepijus šia vakcina. Tačiau 1 iš 5000 atvejų, jeigu vaikas susirgo tymais, ši liga sukelia encefalitą.

MMR šalutinio poveikio ir tymų, kiaulytės arba raudonukės šalutinio poveikio palyginimas liudija, kad vakcina kelia kur kas mažesnę pavojų nei šios ligos.

Komplikacijos	Dažnis po natūralaus susirgimo	Dažnis po 1-osios MMR dozės
Traukuliai (dėl aukštos temperatūros)	1 iš 200	1 iš 1000
Meningitas / smegenų uždegimas (encefalitas)	Nuo 1 iš 200 iki 1 iš 5000	1 iš 1 000 000
Sutrikimai, darantys poveikį kraujo limfos krešėjimui	1 iš 3000	1 iš 24 000
Mirties atvejis (priklauso nuo amžiaus)	Nuo 1 iš 2500 iki 1 iš 5000	Nė vieno

Faktai apie MMR vakciną

- MMR vakcina saugo vaikus nuo tymų, kiaulytės ir raudonukės.
- Per 30 metų daugiau nei 500 milijonų MMR dozių buvo

suvartota 100 su viršum šalių. Tai – puikus saugumo rodiklis.

- Nėra įrodymų, kad būtų sąryšis tarp MMR ir autizmo arba žarnyno susirgimo.

- Skiepyti šiomis vakcinomis po vieną gali būti žalinga. Vaikams kyla grėsmė užsikrėsti tymais, kiaulyte arba raudonuke.
- Nė viena šalis, kurioje skiepijama MMR vakcina, nerekomenduoja skiepyti šiomis vakcinomis atskirai.
- Metais prieš tai, kai Jungtinėje Karalystėje buvo pradėta skiepyti MMR vakcina, 86 000 vaikų susirgo tymais, 16 iš jų mirė. Dėl mažo paskiepytų vaikų procento pastaruoju metu pasireiškė šių ligų protrūkiai Airijoje ir Ispanijoje, kurių metu keletas vaikų mirė.

Kas atsitiks, jei po paskiepijimo mano kūdikiui pakils temperatūra?

Vakcinų šalutinio poveikio atvejai pasitaiko retai, paprastai jie būna lengvi ir greitai išnyksta. Kai kuriems kūdikiams gali pakilti temperatūra arba prasidėti karščiavimas (virš +37,5 °C). Jeigu palietę kūdikio veiduką jaučiate, kad jis karštas, paraudęs arba išmuštas raudonio, veikiausiai kūdikis karščiuoja. Kūdikio temperatūrą galite išmatuoti termometru.

Kūdikiai ir vaikučiai karščiuoja gana dažnai. Karščiavimas dažnai pasireiškia infekcijos atvejais. Kartais dėl karščiavimo kūdikiui gali užtekti traukuliai. Taip gali atsitikti dėl bet kokio karščiavimo, nesvarbu, ar jį sukėlė infekcija, ar vakcina. Taigi svarbu žinoti, ką daryti, jei kūdikis karščiuoja. Turėkite omenyje, kad karščiavimą dažniausiai sukelia ligos, o ne skiepai.

Kaip gydyti nuo karščiavimo

1. Kūdikį reikia laikyti vėsiai, kitaip tariant:

- negalima jo aprengti per šiltai arba užkloti keliomis antklodėmis;
- kambaryje neturi būti per karšta (ir ne per šalta, o tik maloniai vėsu).

2. Duokite gerti daug vėsių skysčių.

3. Duokite vaikams skirtą skystojo paracetamolio arba ibuprofeno (vaistinėje paprašykite šių vaistų be cukraus). Atidžiai perskaitykite ant buteliuko pateiktus nurodymus ir kūdikiui duokite pagal jo amžių tinkamą dozę. Gali prireikti po keturių-šešių valandų duoti antrą dozę.

Atminkite: vaikams iki 16 metų amžiaus negalima duoti vaistų, kurių sudėtyje yra aspirino.

Nedelsdami iškvieskite gydytoją, jei jūsų kūdikis:

- turi labai aukštą temperatūrą (+39 °C ar net aukštesnę);
- jam užėjo traukuliai.

Jeigu vaikui užėjo traukuliai, paguldykite jį ant šono saugioje vietoje, kadangi jo kūnas gali trūkčioti arba mėšlungiškai krūpčioti.

Kaip vertinti pranešimus apie sąryšį tarp autizmo ir MMR?

Nors autizmas dabar vis labiau pripažįstamas, jo atvejų daugėjo daug anksčiau nei buvo pradėta skiepyti MMR vakcina. Tėvai dažnai pirmą kartą pastebi savo vaikų autizmo požymių po pirmojo gimtadienio. Vaikai paprastai skiepijami MMR vakcina sulaukę šio amžiaus, tačiau tai nereiškia, kad MMR sukelia autizmą.

Plataus masto tyrimai dėl galimo sąryšio tarp MMR vakcinos ir

autizmo su šimtais tūkstančių vaikų buvo atlikti Danijoje, Švedijoje, Suomijoje, Kanadoje, JAV ir Jungtinėje Karalystėje. Nebuvo nustatyta jokio sąryšio.

Specialistai visame pasaulyje, įskaitant Pasaulio sveikatos organizaciją, sutaria, kad nėra jokio sąryšio tarp MMR vakcinės ir autizmo.

Ar vaikai po paskiepijimo MMR vakcina buvo stebimi pakankamai ilgai, siekiant nustatyti, ar ji saugi?

Jungtinėse Amerikos Valstijose vaikai skiepijami jau daugiau nei 30 metų ir lig šiol suvartota daugiau nei 200 milijonų dozių. Suomijoje, kur vaikai skiepijami dviem MMR dozėmis nuo 1982 m., reakcijos po paskiepijimo MMR vakcina stebimos jau daugiau nei 14 metų. Negauta nė vieno pranešimo apie negrįžtamuosius pakenkimus, kuriuos būtų sukėlus ši vakcina. Iš tikrųjų įrodyta, kad MMR yra labai veiksminga ir itin saugi vakcina.

Ar vaikams nebūtų geriau, jei jie būtų skiepijami atskirai kiekviena vakcina?

Jei vaikai būtų skiepijami kiekviena vakcina atskirai, tai reikštų, kad reikėtų skiepyti šešis, o ne du kartus, ir vaikams bent metus gręstų pavojus susirgti kitomis dviem ligomis. Šios ligos gali būti sunkios ir net mirtinos.

Teigiama, kad, skiepijant trimis vakcinomis vienu metu, per daug apkraunama vaikų imuninė sistema. Tai netiesa. Nuo pat gimimo kūdikių imuninė sistema saugo juos nuo tūkstančių aplinkoje esančių virusų ir bakterijų.

Pasaulio sveikatos organizacija nerekomenduoja skiepyti šiomis vakcinomis atskirai, kadangi vaikams gręstų pavojus, o iš skiepavimo atskirai vis viena nebūtų jokios naudos. Nė viena pasaulio šalis nerekomenduoja skiepyti

MMR vakcina kaip trimis atskiromis vakcinomis. Nėra jokių įrodymų, kad skiepyti šiomis vakcinomis po vieną būtų saugiau, todėl tai gali būti kenksminga ir neatnešti jokios naudos.

Ar yra priežasčių, dėl kurių mano kūdikis neturėtų būti skiepijamas MMR vakcina?

Priežasčių, dėl kurių jūsų vaikas neturėtų būti skiepijamas, yra labai mažai. Jūs turite pranešti savo bendrosios praktikos gydytojui arba slaugytojai, jei jūsų vaikas:

- turi aukštą temperatūrą arba karščiują;
- yra turėjęs traukulių arba priepuolių;
- anksčiau blogai reagavo į kuriuos nors skiepus;
- yra kam nors labai alergiškas;
- sirgo arba serga kraujo liga;
- yra gydytas nuo vėžio;
- yra sirgęs ligomis, kurios daro poveikį imuninei sistemai (pvz., leukoze, ŽIV arba AIDS);
- vartoja vaistus, kurie daro poveikį imuninei sistemai (pvz., didelės dozės steroidų arba vaistus, skiriamus po organų persodinimo arba nuo vėžio);
- serga kitomis sunkiomis ligomis.

Tai ne visais atvejais reiškia, kad jūsų vaiko negalima skiepyti, tačiau ši informacija padeda gydytojui arba slaugytojai nuspręsti, kurie skiepai geriausiai tinka vaikui ir ar jums reikia duoti kitokių patarimų. Tai, kad šeimos nariai sirgo ar serga kuria nors liga, nėra pagrindas neskiepyti jūsų vaiko.

Pritarimas skiepjimui MMR vakcina

Daugybės medicinos ir slaugos specialistų pritarimą skiepjimui MMR vakcina liudija šis pareiškimas:

„Kaip profesionalai, jau ilgą laiką ir intensyviai užsiimantys vaikų sveikatos priežiūra, iš visos širdies pritariame esamai nuostatai skiepyti sudėtine MMR vakcina.“

Bendras pareiškimas, kurį paskelbė:

Royal College of Paediatrics and Child Health
Royal College of General Practitioners
Royal College of Nursing
Community Practitioners and Health Visitors Association
Faculty of Public Health Medicine

Įprasta vaikų skiepavimo programa

Kada skiepyti	Ligos, nuo kurių saugo vakcina	Kaip skiepijama
2 mėnesių amžiaus	Difterija, stabligė, kokliušas, poliomieltas ir Hib infekcija	Viena injekcija
	Pneumokokinė infekcija	Viena injekcija
3 mėnesių amžiaus	Difterija, stabligė, kokliušas, poliomieltas ir Hib infekcija	Viena injekcija
	Meningitas C	Viena injekcija
4 mėnesių amžiaus	Difterija, stabligė, kokliušas, poliomieltas ir Hib infekcija	Viena injekcija
	Meningitas C	Viena injekcija
	Pneumokokinė infekcija	Viena injekcija
12 mėnesių amžiaus	Hib infekcija ir meningitas C	Viena injekcija
15 mėnesių amžiaus	Tymai, kiaulytė ir raudonukė	Viena injekcija
	Pneumokokinė infekcija	Viena injekcija
3-5 metų amžiaus	Difterija, stabligė, kokliušas ir poliomieltas	Viena injekcija
	Tymai, kiaulytė ir raudonukė	Viena injekcija
14-18 metų amžiaus	Stabligė, difterija ir poliomieltas	Viena injekcija

Jei jūsų vaikas liko nepaskiepytas kuria nors vakcina, niekada nevėlu jį paskiepyti. Susitarkite dėl apsilankymo su savo bendrosios praktikos gydytoju arba vaikus namuose lankančiu sveikatos priežiūros darbuotoju.

Jei norite daugiau sužinoti apie skiepijimą, apsilankykite DHSSPS žiniatinklyje www.dhsspsni.gov.uk/phealth, arba nacionalinės skiepijimo programos tinklapyje www.immunisation.nhs.uk, arba www.mmrthefacts.nhs.uk.

Health
Promotion
Agency

Department of
**Health, Social Services
and Public Safety**
www.dhsspsni.gov.uk

Produced by the Health Promotion Agency for Northern Ireland on behalf of the Department of Health, Social Services and Public Safety and the four Health and Social Services Boards. Crown Copyright material reproduced with the permission of the Controller of HMSO and the Queen's Printer for Scotland.

02/07